

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 10C/186/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112208294
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Rohárik
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2017:6112208294.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, rozhodujúc sudcom JUDr. Pavlom Rohárikom, vo veci žalobcu EOS KSI Česká republika, s.r.o., 142 21 Praha, Novodvorská 994, IČO: 25 117 483, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., 851 02 Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej S. Ď., J.. X. O. XXXX, XXX XX O., I. -K. XXX, o zaplatenie 210.091,33 Kč s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovaná a Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, 080 05 Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778 **m a j ú n á r o k** na náhradu trov konania od žalobcu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žiada uložiť žalovanej zaplatiť mu sumu 210.091,33 Kč (s príslušenstvom) titulom dlhu zmluvy o úvere. Žalovaná a Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (do 30. júna 2016 vedľajší účastník na strane žalovanej) namietli premlčanie pohľadávky.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 10C/186/2012-148 žalobu zamietol s tým, že nárok je premlčaný v trojročnej lehote podľa § 100 Občianskeho zákonníka, lebo splatnosť úveru nastala dňa 31. marca 2008 a žaloba bola súdu doručená až dňa 28. marca 2012.

3. Po odvolaní žalobcu odvolací súd rozsudok zrušil uznesením č.k. 16Co/1405/2014 - 205. V odôvodnení uviedol, že úlohou súdu bude posúdiť, právnym poriadkom ktorého štátu sa riadi vzťah strán založený zmluvou o úvere. Treba tiež zistiť, či sa tento vzťah považuje za spotrebiteľský aj podľa právneho poriadku Českej republiky, a ak áno, podľa neho posúdiť podmienky ochrany spotrebiteľa. Treba posúdiť, či v rámci výhrady verejného poriadku nemožno aplikovať slovenský právny poriadok, prípadne, či ho možno aplikovať podľa § 10 ods. 4 zákona č. 97/1963 Zb. Preskúmať treba i právny režim postúpenia pohľadávky žalobcovi. Po ustálení týchto otázok znovu posúdiť námietku premlčania.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s písomnými podaniami strán, zmluvou o úvere, všeobecnými obchodnými podmienkami, výzvou na zaplateniu dlhu, výpisom z účtu, oznámením a zmluvou o postúpení pohľadávky, pričom zistil nasledovné:

5. Žalovaná uzavrela dňa 1. novembra 2007 so spoločnosťou Česká spořitelna, a.s., IČ: 45244782 (ďalej len „pôvodný veriteľ“) zmluvu o úvere, na základe ktorej sa pôvodný veriteľ zaviazal poskytnúť jej sumu 150.000,- Kč, a ona vrátiť ju s úrokom 12,03 % ročne v 84 mesačných splátkach po 2.680,- Kč vždy k 18. dňu v mesiaci so splatnosťou prvej splátky dňa 18. decembra 2007 a poslednej dňa 18. novembra 2014. Podľa výpisu z účtu vyčerpala žalovaná 2 x 75.000,- Kč dňa 1. novembra 2007 a neuhradila žiadnu splátku. Listom zo dňa 5. marca 2008 ju pôvodný veriteľ vyzval uhradiť omeškané splátky do 30. marca

2008 s tým, že márnym uplynutím tejto lehoty dôjde k splatnosti celého dlhu v súlade s bodom 9 zmluvy. Pretože žalovaná dlžnú sumu neuhradila, bol úver zosplatnený ku dňu 31. marca 2008. Podľa bodu 9. zmluvy o úvere môže pôvodný veriteľ v ním určenej lehote žiadať zaplatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom ak je klient (žalovaná) v omeškaní s platením jednej splátky dlhšie ako tri mesiace alebo s platením viac ako dvoch splátok v dohodnutej lehote.

6. Ide o vec s cudzím prvkom a hraničným určovateľom je, že zmluvné strany sú príslušníci iných štátov (pôvodný veriteľ a žalobca - Česká republika, žalovaná - Slovenská republika), a preto súd v prvom rade určil, ktorým právnym poriadkom sa vzťah strán riadi. Rozhodné právo súd posúdil podľa Dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky zo dňa 19. júna 1980 (ďalej len „dohovor Rím I.“), ku ktorému Slovenská republika pristúpila zákonom č. 474/2006 Z. z., a ktorého zmluvnou stranou je i Česká republika, ktorá dohovor uverejnila v Zbierke medzinárodných zmlúv pod č. 64/2006 Sb. m. s. Vecná pôsobnosť dohovoru Rím I. je vymedzená v čl. 1 ods. 1 tak, že sa týka zmluvných záväzkov vo veciach s medzinárodným prvkom. Súd nemohol aplikovať zákon č. 97/1963 Zb., lebo v zmysle § 2 tohto zákona sa prednostne použije medzinárodná zmluva (t.j. dohovor Rím I.). Súd nemohol aplikovať ani Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo dňa 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky, lebo toto nariadenie sa v zmysle prechodného ustanovenia čl. 28 použije len na zmluvy uzavreté po 17. decembri 2009.

7. Primárnym kritériom určenia rozhodného práva je jeho voľba práva podľa čl. 3 dohovoru Rím I., učená v čl. 29 Všeobecných obchodných podmienok tak, že zmluva sa riadi právnym poriadkom Českej republiky. Pre úplnosť súd dodáva, že rovnaké rozhodné právo by bolo dané aj pri absencii voľby práva (čl. 4 ods. 2 dohovoru Rím I.), lebo pôvodný veriteľ, ktorý poskytuje charakteristické plnenie zo zmluvy o úvere (poskytnutie peňažných prostriedkov) má ústrednú správu (sídlo) v Českej republike.

8. Na tento vzťah nemožno aplikovať čl. 5 dohovoru Rím I. a obmedziť zvolené rozhodné právo o imperatívne normy ochraňujúce spotrebiteľa (žalovanú) právneho poriadku štátu obvyklého pobytu spotrebiteľa, lebo nejde o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle dohovoru. Okruh spotrebiteľských zmlúv je vymedzený v ods. 2 v uvedeného článku. Aby bola zmluva spotrebiteľská, musel by dodávateľ (pôvodný veriteľ) ponúkať úver alebo robiť naň reklamu v štáte obvyklého pobytu spotrebiteľa (Slovenskej republike), alebo by žalovaná musela prevziať plnenie v tomto štáte, alebo, v prípade kúpnej zmluvy, by pôvodný veriteľ musel zabezpečiť dopravu žalovanej do Českej republiky za účelom uzavretia zmluvy. Podľa údajov v zmluve bola táto uzavretá v Brne, kde bola žalovaná zamestnaná (č. l. 115 spisu), dňa 1. novembra 2007. Preto nemožno konštatovať, že by len kvôli uzavretiu zmluvy vycestovala zo Slovenska alebo, že by objednávku uskutočnila v Slovenskej republike. Preto treba posúdiť tento vzťah komplexne podľa právnych noriem Českej republiky.

9. Súkromnoprávne vzťahy vrátane ochrany spotrebiteľa upravuje v Českej republike zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník, ktorý však v prechodnom § 3028 ods. 3 uvádza, že právne pomery vzniknuté pre dňom jeho účinnosti (1. januára 2014) sa riadia doterajšími predpismi. V čase uzavretia zmluvy o úvere bol účinný zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ktorý upravoval spotrebiteľské zmluvy a zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ktorý upravoval zmluvu o úvere. Z právneho hľadiska tu ide o zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákoníka, lebo na jednej strane ide o záväzok pôvodného veriteľa poskytnúť peňažné prostriedky a na druhej strane záväzok žalovanej vrátiť ich s úrokom. Podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákoníka ide o tzv. absolútny obchod, a preto treba na tento právny vzťah aplikovať Obchodný zákoník. Ide však o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 51a a nasl. Občanského zákoníka, lebo ju uzavrel pôvodný veriteľ ako dodávateľ (predmetom jeho podnikateľskej činnosti je v zmysle predloženého výpisu z obchodného registra Českej republiky aj poskytovanie úverov) a žalovaná ako spotrebiteľ (podľa zmluvy nekonala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti alebo výkonu povolania). Na zmluvu sa tak vzťahujú i ustanovenia upravujúce ochranu spotrebiteľa. Vzájomný vzťah uvedených právnych predpisov rieši § 1 ods. 2 Obchodného zákoníka tak, že ustanovenia Obchodného zákoníka sú lex specialis k normám občianskeho práva. Zároveň je osobitne riešený prípad spotrebiteľských vzťahov v § 262 ods. 4 Obchodného zákoníka, ktorý prikazuje použiť Občanský zákoník alebo osobitné predpisy o spotrebiteľských zmluvách, či iné ustanovenia smerujúce k ochrane spotrebiteľa, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie.

10. Pri aplikácii cudzieho práva má súd použiť nielen zákonnú úpravu, ale aj prípadnú judikatúru, ktorá ju interpretuje. Rozhodnutie citované žalobcom (32Cdo/1750/2010) i ďalšie rozhodnutie Nejvyššího

soudu České republiky 32Cdo/3337/2010, uverejnené v Sbírcce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 135/2012, uzavreli, že úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku (§ 101 a nasl.) nepatrí medzi tzv. iné ustanovenia smerujúce k ochrane spotrebiteľa v zmysle už citovaného ustanovenia Obchodného zákonníka. Súdny argumentujú, že rôzna dĺžka premlčacej doby je len výsledkom rôznych legislatívnych procesov, z ktorých ani jeden nesmeruje k ochrane spotrebiteľa. Úprava premlčania Občianskeho zákonníku z dôvodu kratšej všeobecnej lehoty (3 roky - § 101) oproti dlhšej lehote v Obchodnom zákonníku (4 roky - § 397) je výhodnejšia pre spotrebiteľa len ak je v dlžníkom, ak by bol veriteľom, bola by pre neho nevýhodnejšia. Nevýhodnejšia lehota premlčania je i v prípade uznania záväzku dlžníkom - podľa Občianskeho zákonníka sa predlžuje o ďalších 10 rokov (§ 110), no v prípade Obchodného zákonníka len o ďalšie 4 roky (§ 407 ods. 1). Preto treba na posúdenie premlčania práv uplatnených v tejto veci aplikovať normy Obchodného zákonníka (§ 387 a nasl.), hoci ide o spotrebiteľský vzťah.

11. Podľa § 392 ods. 1 Obchodného zákonníka začína pri práve na plnenie záväzku bežať premlčacia doba odo dňa kedy mal byť záväzok splnený (doba splatnosti). Ak však ide o čiastkové plnenia, beží premlčacia doba pre každé toto plnenie samostatne, a ak sa stal pre nesplnenie niektorého z týchto čiastkových plnení splatný celý záväzok, beží premlčacia doba od splatnosti nesplneného záväzku. V súdnej veci bolo plnenie zo zmluvy o úvere rozdelené na čiastkové plnenia vo forme splátok a pre riadne nesplácanie splátok došlo k splatnosti celého záväzku podľa § 565 Občianskeho zákonníka dohodnuté v bode 9 zmluvy. Začiatok plynutia premlčacej doby je teda viazaný na splatnosť nesplneného čiastkového záväzku - splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k zosplateniu úveru. V liste, ktorým pôvodný veriteľ vyzval žalovanú na splnenie nesplneného čiastkového plnenia (splátky), uviedol, že žalovaná je ku dňu 29. februára 2008 v omeškaní so sumou 8.448,- Kč, ktorú je povinná zaplatiť do 30. marca 2008, inak dôjde k mimoriadnej splatnosti k nasledujúcemu dňu (k 31. marcu 2008). Podľa zmluvy mala žalovaná zaplatiť prvú splátku dňa 18. decembra 2007 a každú ďalšiu k 18. dňu každého mesiaca, teda ku dňu 29. februára 2008 boli splatné ešte 2 splátky s dátumom splatnosti 18. januára 2008 a 18. februára 2008. Žalobca síce vo výzve neuviedol, s ktorými splátkami je žalovaná v omeškaní, ale je zrejmé, že mohla byť v omeškaní len s vyššie uvedenými 3 splátkami. Právo zosplatiť dlh v zmysle zmluvnej úpravy bodu 9. prichádza do úvahy v prípade omeškania s jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace alebo s viac ako 2 splátkami, teda minimálne 3 splátkami. Pretože podľa výpisu z účtu žalovaná nezaplatila žiadnu úhradu, je zrejmé, že bola ku dňu vystavenia listu pôvodným veriteľom v omeškaní so všetkými 3 splátkami splatnými v decembri 2007, januári 2008 a februári 2008. Nesplnenou splátkou, pre ktorú došlo k zosplateniu dlhu, môže byť podľa alternatívy určenej v bode 9. zmluvy o úvere hneď prvá splátka, splatná dňa 18. decembra 2007, s ktorou bola žalovaná ku dňu zosplatenia (31. marca 2008) v omeškaní viac ako 3 mesiace alebo splátka splatná dňa 18. februára 2008 ako 3. splátka v poradí. Od jedného z uvedených dátumov ako dátumov splatnosti nesplneného čiastkového plnenia začala plynúť premlčacia doba. Dĺžka premlčacej doby je podľa § 397 Obchodného zákonníka štvorročná, lebo zákon pre tento prípad neustanovuje inak. Premlčacia doba tak uplynula dňa 18. decembra 2011 alebo 18. februára 2012. Nie je zrejmé, z ktorého z dvoch vyššie popísaných dôvodov pristúpil pôvodný veriteľ k zosplateniu dlhu, ale pretože žalobca podal žalobu na súde až dňa 28. marca 2016, zmeškal premlčaciu lehotu v prípade oboch alternatív.

12. Zosplatením sa v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s bodom 9. zmluvy o úvere stal splatným celý dlh žalovanej titulom úveru vrátane príslušenstva. Preto je premlčaný celý nárok žalobcu požadovaný z titulu zmluvy o úvere. Žalobca v žalobe špecifikoval žalovanú sumu na istinu 153.318,80 Kč, poplatok v sume 1.200 Kč a úrok v sume 50.752,53 Kč, a žiadal i úrok z omeškania z celej dlžnej sumy od 2. septembra 2009 do zaplataenia. Vo všetkých požadovaných nárokoch ide o pohľadávku z titulku úveru, a preto je premlčaný celý nárok uvedený v žalobe.

13. Podľa českého práva posúdil súd aj postúpenie pohľadávky (pôvodný veriteľ i žalobca majú sídlo v Českej republike) a aplikoval naň § 524 Občianskeho zákonníka účinného v čase postúpenia pohľadávky. Veriteľ môže podľa uvedeného ustanovenia pohľadávku postúpiť písomnou zmluvou inému, čo pôvodný veriteľ urobil zmluvou zo dňa 25. augusta 2009. V zmysle § 527 ods. 2 prechádza s takto postúpenou pohľadávkou aj príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené, ide teda o singulárnu sukcesiu a žalobca vstúpil do všetkých práv (a zároveň prípadných povinností) pôvodného veriteľa. V zmysle § 111 Občianskeho zákonníka, zmena v osobe veriteľa nemá vplyv na beh premlčacej doby, preto k premlčaniu došlo vo vyššie uvedenom dátume bez ohľadu na zmenu veriteľa počas jej plynutia.

14. Následkom premlčania je v prípade námietky dlžníka nemožnosť priznania práva veriteľovi súdom (§ 388 ods. 1 Obchodného zákonníka). Preto súd žalobu na základe námietky premlčania vznesenou žalovanou zamietol.

15. Súd priznal plne úspešnej žalovanej aj nárok na plnú náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP). O výške trov rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

16. Súd rozhodol i o náhrade trov konania Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktoré vystupovalo do 1. júla 2016 ako vedľajší účastník na strane žalovanej, hoci po zmene zákona už v konaní nevystupuje (CSP nepozná vedľajšieho účastníka vystupujúceho za účelom ochrany práv strany, viď uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14Co/475/2015-114 zo dňa 27. júla 2016). Ak by súd o trovách konania občianskeho združenia nerozhodol, bolo by to v rozpore s princípom právnej istoty, princípom legitímnych očakávaní i zásadou zákazu retroaktivity. Občianske združenie vstúpilo do konania pred 1. júlom 2016 a dovtedy mohlo v konaní vynaložiť trovy a podľa v tom čase platnej právnej úpravy legitímne očakávať, že v prípade úspechu strany, na ochranu ktorej vystupuje, mu bude priznaný nárok na náhradu vynaložených trov konania. Zmena zákona, ktorou k 1. júlu 2016 zanikla jeho účasť v konaní, nemôže pôsobiť na občianske združenie spätne tak, že by nebolo rozhodnuté o jeho nároku na náhradu trov konania vynaložených do zániku jeho účasti v konaní. Pretože občianske združenie vystupovalo na strane žalovanej, má nárok na náhradu trov konania v rovnakom rozsahu ako žalovaná. Preto súd uložil žalobcovi plne na trovy konania i Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS.

0

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia, písomne dvojmo na Okresný súd Banská Bystrica.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, čo ním sleduje, proti ktorému rozsudku smeruje, v akom rozsahu ho napáda, prečo ho považuje za nesprávne, čoho sa odvolateľ domáha a musí byť podpísané. Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden mohol založiť do súdneho spisu, a aby každý ďalší subjekt dostal jeden..

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby realizovala jej procesné práva tak, že bolo porušené právo na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla zaviniť nesprávne rozhodnutie,
- e) súd nevykonal dôkazy navrhnuté na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd dospel na základe dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, lebo sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- i) právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písmenách a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.